

Academia Peccatorvm. Seu Conciones De Tota Parabola Prodigi Euangelici

Qvae Poenitentia Peccatorvm Sev Conciones De Prodigi Euangelici Reditv
Ad Patrem

Bosquier, Philippe

Moguntiae ; Coloniae, 1615

3. Quod bene fecerit non vtendo, sed per se eundo propter respectum
patris.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55940](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55940)

et plena manu extremæ indigentæ officinam, nau-
 scaret cibum tam fastidioso oppletus spectaculo, &
 nihil concederet misericordiæ? nonne omnis ipsi ef-
 feruescet sanguis, si creaturam contrigerit adeo mi-
 seram, suo sanguine enatam. *Sanguis sanguinem tetigit.*
 Totum ipsi corpus nunquid compassione deficiet?
 sentiens, tangens, carnem de carne, os ex ossibus suis,
 tot passionibus substratum? Ergone pater filio futu-
 rus durior, quam Iudices quidam externis, quos so-
 lus miseriarum aspectus flexit ad veniam? Ah neuti-
 quam: pater prope nimium facilis, qui tantopere mihi
 indulget, plus sane quam me, & illo dignum. Iamne
 recusabit obstinatus tantillum quod peto, in tanta
 mea necessitate, in re quæ tantopere ipsum deceat.
 Nihil peto, nisi veniam & gratiam per meum, *peccaui:*
de cætero fac me sicut unum ex mercenariis tuis. Quid
 petere possem minus à patre tam opulento?

Hem, dilectissimi, nonne negotium suum belle
 expendit Prodigus? Nonne bono consilio propter
 personam suam ipsemet recta iuit ad patrem, potius
 quam per mediatorē, quisquis ille esset? Videamus iā
 quæ ex parte patris ipsi ut sic ageret motiua fuerint.

III.

*Quod benefecerit non utendo, sed pro se eundo
 propter respectum patris.*

Cum omnia perlustro, optimam inuenio senten-
 tiam Prodigii. *surgam & ibo ad patrem.* Ipse ego &
 nō alius. Quorsum applicabo hunc inde alios, frustra
 fit per plura quod potest fieri per pauciora: præstat ut
 solus illuc eam, quam ut fratris aut cognatorum re-
 quiram operam. Itane? Ita quidem existimo, & hoc re-
 spectu patris.

* I. Pater eius, primo ut senex ista noua non fa-
 cile credidisset, *Tarda solet magnis rebus inesse fides.*
 Iacob ipse decem aut undecim filiis, bona de Iosepho
 narratibus, credere non potuit quod regnaret
 in Ægypto.

Genes. 45.

in Ægypto. Quo audito Iacob quasi de graui somno euigilans, tamen non credebat eis. Præsentia eius fidem faciebat omnibus.

* 2. Pater eius pater erat, ac proinde reliquis eragabilior. Patres etsi irati, patres tamen sunt, *etiam in* *maior prole.* Libentius audit filium balbutientem quam alium bene loquentem. Absolon, fili mi, Absolon, dicit Dauid, de filio si ullus vnquam natus est, perfido, proditore, fratricida, affectatore regni, parricida voluntate, & quid non?

* 3. Pater eius Dominus erat, & caput familiarum filius autem, & serui eius ipsius subditi. Ac dominos sæpe ipsis seruis videmus multo clementiores, & melius fere cum dominis transigi posse, quam cum delegatis, tam in Ecclesiasticis quam politicis. Pontifices summi, Imperatores, Reges, suauius filum diducunt, quam vicarij ipsorum. Non recordamini, dilectissimi, quam Helias fuerit seuerus in falsos Prophetas Baal? nonne quadringentos gladio occidit? nonne duos quinquagenarios igne cœlesti absumpsit? fulminatos cœlitus, cum suis agminibus. Eliseus vt discipulus spiritus Elię sic & seueritatis, 42. pueros, qui ridebant ipsum ac illudebant senio, & caluitio, & canitie, iussis de sylua exire vrsis, deuorare fecit omnes simul pueros. O quam seueri homines! Contra vero Moses, summus Dux Israel, dicit: ego sequester, & medius fui inter Dominum & vos; certe id tanto studio adcurauit, vt oraret deleri potius de libro vitæ, quam videret populum vltice Dei manu excindi. Frater ipsius Aaron nihil fere fecit minus, quando accepto thurribulo, stans inter viuos & mortuos, iram & vindictam Domini intercidit.

In testamento nouo S. Petrus & confratres eius, vix Christi Apostoli, nonne voluerunt ignem vocare cœlitus in totam ciuitatem, solum quod recusassent suscipere Christum. Imo vero ecce qui viri, quam rigidi, quam seueri: Dauides diceret paruulos, irascētes & ardentes in auaritiā Nabal.

Sed quid dicit bonus ipsorum magister? bene ipsos repressit.

Deut. 5.

repressit. Hola, hola inquit, belli filij, *nescitis cuius spiritus estis.* S. Petrus etiam iam Christi Vicarius, quid fecit duobus coniugatis, quod cum mendacio pomum quasi seruassent venturæ siti, & particulas quasdam diuenditæ hereditatis? Occidit in vestigio Ananiam, & redeuntibus vespere vespillonibus idem fecit uxori. Simonem magum deturbauit ab alto. Videte mirabilia istius discipuli, sed magister eius quantum diuersus; liberauit fœminam in adulterio depræhensam, egit causam publicæ peccatricis contra Simonem hospitem, ignoscit omnibus peccatibus. *Non veni perdere sed saluare.* Gratias ago Deo quod aliquoties Romam videns adeo Paulum Quintum inueni comem, humanum, benignum, vt dimidium vix sperare ausus fuero toties ad audientiæ cameram admissus, *absque eo quod intrinsecus lateret.* Magnus nostri temporis scriptorum Cæsar Cardinalis Baronius (homo Papatu dignissimus, si eum Dominus diutius nobis conseruasset) Deus bone quam auscultauit me benigne, quam inuitauit ad suam mensam? semper quo homines vidi maiores, vidi etiam meliores, humiliores, tractabiliore. Papæ, & maximorum illorum virorum clementia, multo maior est quam simplicis alicuius sacerdotis. Magnus quidam vir narrauit mihi Romæ quod aliquando muliercula cum filiolo in brachiis, viuentis Sixto Quinto Põtifice, ex ordine S. Francisci, cum ad patrem istum per populi turbas accedere non posset, ac illi ad pedes prosterni, à longe satis clamauit, ex media turba quasi publice confitens, incestum secretum quem cum filio quodam suo commiserat. Sanctissimus Pater filius, inquit, *ille meus est, à filio meo descendens.* O casum execrabilem! quid fecit magnus Papa? magnus in dictis & factis omnibus, magnus in animi conceptibus: benedixit ei, & ignouit statim in foro suo, nec aliam illi pœnitentiam inunxit, quantum memini, nisi vnum *Aue Maria.* Cumq; alij dicerent nimis hoc esse parò pro peccato tã enormi; respõdit, non vobis videtur mulier ista verecundiæ & ruboris soluisse satis, publicè confessa peccatum suum, tanto dolore

Cant. 4.

dolore, coram tanto populo? Vide clementiam patris patrum, simplex sacerdos laboraret satis ut imaginaretur poenas tali peccato dignas. Addam adhuc unum de clementia Commissarij cuiusdam Curie Romanæ, quod ex ore ipsius accepi: eheu iam moritur, homo dignus longiori vita, ac amplioribus dignitatibus, propter clementiam ipsius singularem, ac eruditionem: unde & lectus est vnus ex duodecim iudicibus famosissimæ cuiusdam disputationis Romæ. Reuer. scilicet pater, frater Iohannes Herera, Cordiger Hispanus, lector Theologiæ quinque & viginti annis. Bonus igitur ille pater cum à quibusdam moneretur nimis esse benignus iis, qui ex conuentibus suis à longe ad ipsum confugerant, respondebat: miseri homines, nonne in tanto itinere satis tulerunt, & magnum nobis honorem faciunt se nobis submittentest? Bonus iste pater, ad moderandas poenas, hæc redigebat in computum. O piam animam. Sic etiam Deus cum anima ipsius agat, si necdum fecerit. Ite ad minorem aliquem prælarum cum simili offensa, non sciet quæ fronte te excepturus sit, *Non satis ad poenas Tartari vnus erit.* In politicis accidit idem. Facilius aliquid impetratur à Regibus quam ab officiariis. Exemplum est in Roboam, filio Salomonis, qui solus, non admodum fuisset difficilis in concedenda quæ petebatur relaxatione tributorum: sed grex iuuentulorum Officiariorum, in causa fuit, ut loqueretur quod decem regni partibus vix redemit, nihil seruans quam duas ex duodecim tribubus Israel. Respondit enim: *si pater meus cecidit vos flagellis, ego cadam vos scorpionibus.* Exemplum etiam in Rege, cui quæstor decem debebat talentorum millia, quæ prima petitione condonauit: idem conseruo suo centum noluit dimittere denarios, sed rapuit in carcerem, donec solueret totum. Exemplum etiam in seruis patris familias, cuius seminibus ab inimico homine superseminata erant zizania: statim enim offerebant operam serui ad eradican- dum, sed Herus moderatior inhibuit præcipitantiam, volens ut sinerent vsque ad messem,

1. Reg. 12.

Matth. 18.

tum

tum imperaturus quod facto opus.

Ah Belgium si semper cum Principe naturali tibi fuisset negotium, & non cum deputatis quibusdam zelosis, sed non secundum scientiam; non ita campi tui fuso ruberent sanguine, sederes melius quam modo, corpore minus mutilo, membris minus dispersis. Ex quo habuisti Principes naturales serenissimos Archiduces, nonne aduertitis ut omnia cedant melius, pluris iam fieri tuam vitam, tuum sanguinem, ibdi gladios in vaginas, non audiri ultra flammam, laccos, laqueos. Pastores proprietarij tenerius amant gregem, quam mercenarij & commissarij. Pater dicit, quicquid accidat, seruate mihi paerum Absolon. Ioab magister militiæ tribus eum confodere ausus est lanceis pendentem ex capillis. Prodigus igitur bene facit recta conueniens summum Dominum, atque illi se prosternens. *Surgam, & ibo ad patrem meum, & dicam ei, &c.*

* 4. Pater ipse corde erat generoso, & nobili: frater ingenio satis abiecto, & mechanico, serui etiã viliori. Frater ipse labores cogitabat, lucra, auaritiã, *Erat filius senior in agro.* Pater liberalitatem, qui tam facile illi hæreditatem indulgit, & redeuntem Regio conuiuio excepit. Certum enim quo animus generosior, eo citius flecti ab ira ad veniam, & clementiam. Sicuti modica iniuria nobilia corda tanguntur. (*Superbia, inquit Sallustius, commune nobilitatis malum*) sic modica recognitione totum compensatur.

Sall. in bello lugur.

Ouid.

Quo quisq; est maior, magis est placabilis ira:

Et faciles motus mens generosa capit.

Bestiæ etiam quo generosiores & fortiores, eo magis sunt tractabiles. Leonis furor cedit, si victus victorem agnoscat. Vrsi, lupi, & ignobiliora animalia, non cessant nisi prostratum & mortuum videant, & vix mortuum relinquunt intactum; dilacerant, dilaniant, cor & intestina.

Corpora magnanimo satis est prostrasse leoni,

Ouid.

Pugna

Pugna suum finem, cum iacet hostis, habet.

Plin. lib. 8. hist. nat. cap. 16.] Leonis tantum ex feris in supplices clementia, prostratisque parcat? & ubi sanis in viris potius quam in foeminas fremit in infantes non nisi in magna fame.

Idem lib. 8. cap. 40.] Impetus canum & senitia mitigatur ab homine confidente humi.

At lupus, & turpes instant morientibus viri,

Et quacumque minor nobilitate fera est.

Sic & generosior populus Romanus, & magnus etiam Tamerlanes egerunt. Ciuitates enim quae facile se dabant ad obedientiam, tractabantur benignissime; rebelles vero aspere.

Virg. 6. Aen.

Plin. lib. 11.

de genibus.

Ad hac (ait)

manus ten-

dunt: hac ut

aras adorant.

Inest & aliis

partibus re-

ligio: sicut

dextra ocu-

lis auersa

appetitus in

fide porrigi-

tur.

Senec. in A-

gam. 2.

Romane memento.

Parcere subiectis & debellare superbos.

Tuque prior, tu parce, genus qui ducis Olympo.

Proijce tela manu sanguis meus.

Nostro Prodigio decretum erat verbis & gestibus humillimis, ac omni modo generosum placare animum: si cor generosum prostrationibus in terram, & adgeniculationibus flectitur: accidam patri, volatibor in puluere? petens veniam: non enim dicitur tam benignum peccanti, nisi a prostrato, & adgeniculante. Si pater mihi Leo, ignoscet videns deiectum: si responsio mollis frangat iram, optima quae didici verba dabo. Primo compellato nomine patris, quo nullum dulcius. Si placatur confessione & accusatione sui animus generosus, imo & ipse Deus; sicut excusationibus magis irritatur, Quem poenitet peccasse, pendet innocentem, dicam me peccasse contra caelum, & ipsum offendisse Deum & homines, indignum nomine filij. Si promissa emendatione ac humili seruitute magni tractantur ad veniam.

Obsequium amicos, veritas odium parit.

Ouid. 2. de Arte.

Terent. in

And.

Obsequium tigresque domat tumidosque leones.

Ecce dicam patri me in posterum paratum ad pedum oscula, ad opera quaelibet manualia, fac me sicut unum ex mercenariis tuis. Cum igitur nihil omittere certum

certum sit quo nobilis animus, qualem noui esse patri, flectatur; quid mihi cum mechanico fiatre, cum seruis: *ibo & faciam per me omnia. Surgam, & ibo ad patrem, &c.*

Melius etiam accipiunt magnanimi deditionem voluntariam, & personalem delinquentis, quam compositiones aliorum: idque tribus saltem de causis. Primo ob honorem qui ipsis sit, per opinionem & fiduciam clementiæ ipsorum. Secundo, per honorem qui ipsis habetur à supplice tendente manus, ante retractarias, & sic agnoscente potentiam ipsorum, & amorum viam.

Vicisti, & victum tendere palmas

Ausonij videre,

Virg. 12. Æneid. vox

Turni est ad Æneam.

Dicebat Turnus Æneæ. Tercio, propter securitatem quam ipsis facimus de animi commutatione; non ut iam sperent tantum, quod sit quando per intercessores res peragitur. *Spes qua differtur, affligit animam.*

1. Reg. 27.

Melius vnum accipe, quam duo accipies. Narrabatur ante septem aut octo annos quidam gubernator Metēsis, in Lotharingia, nescio qua in re difficilis fuisse mandatis Regiis: cumque sensisset defunctum Henricum Quartum, Meras vēturum ad inobedientiam illam castigandam, Regem ipse adiit, dicēs: Rex venio, tibi ut obediam, & caput meum adferā: quam deditionem, & de bonitate sua fiduciam, Rex ira accepit, ut plane ei ignosceret. Fuga Davidis ad Achis Regem Geth, ad implacabilem Saulis iram declinandam, cum 600. hominum agmine, sine ullis præuiis pactis, tantā cōciliauit ipsi apud Regē fidem, ut oppidulum ipsi concederet seorsim, stationi suæ, imo paulo post fecit ipsum Ducem corporis sui custodiæ.

1. Reg. 28.

Nō dico quomodo Themistocles serenauerit choram Admeti Regis Molossiorum, alioquin capituliter ipsi infensi, utpote qui in causa fuerat cur Athenienses postulata ipsius recusarent: quia sine fœderibus ullis, amplexus paruulum Regis filium, se prosternebat. Non tamen inutile fuerit audire: quantum

Plut. tom. 1. vit. in Themist.

Ff pro-

Calcedonius profuerit eidem Themistocli tantum confisum esse
Xenocrates de Rege Xerxe (cuius alias cladis author fuerat) vi-
 quum ali- dens enim se suis post tam præclara facinora exolum,
 quando pas- recta ad amplexus ipsius abiit, sine ullis pactis. Rexe-
 ser accipitri nim ille magnus Persiæ, ita hoc interpretatur,
 futurus præ vi inter amicos eo nomine beatum se prædicatur, &
 da, in eius sacrificiis factis, largiterque bibens, nocte in somniis
 sinum seve- ter exclamaret *Habeo Themistoclem Atheniensem*, ac
 cepisset ope- postridie omnibus præsentibus amicis, salutavit eum
 ruit, fovitq; officiosissime: miser qui venerat supplex, cum iterum
 dicens, non pedibus eius fuisset aduolutus, accepit ducenta etiam
 oportere sup- talenta, quæ promissa erant ei, qui ipsum adduceret
 plicem pro- dicens bono iure ista ipsi deberi, cum seipsum præ-
 dere. sentasset.

Idem ibid.

Tantis deniq; ipsum cumulavit beneficiis, ut Tho-
 mistocles in pleno conuivio suis diceret, *equidem pro-*
riueramus o pueri, nisi periissemus. Atque ita à Rege pro-
 gitur quatum ista fiducia apud magnos valeat. Deum
 motusest, ut ipsis Persis plane fieret inuisus. Videtur
 etiam vult ut in se speremus, maxime cum despe-
 ratae res sunt, verguntque in peius, sine ullis con-
 ditionibus: quia hæc tacita confessio est omni-
 potentia (qua omnibus adferre potest remedium)
 bonitatis (quia non dedignatur extremum esse
 desolatis refugium) *Cum ignoremus quid agere de-*
beamus, hoc solum habemus residui, ut oculos mi-
stros dirigamus ad te, dicebat Rex Iosaphat, con-
 clusus à barbaris. Ut igitur deditionem faciat gra-
 tissimam patri, dicit, *Surgam, & ibo ad patrem*
meum, & dicam ei. Sine pactis, sine condicio-
 nibus.

2. Paral. 20.

* 5. Pater ipsius fortissima indigebat ac potius
 medicina, quia tam diu tantopere fuerat desolatus tam
 cum adhuc esset in ædibus duro scilicet & indomito
 capite, quam cum extra patriam in omni prodigali-
 tate sua & lubricitate. Tanta, tam longa desolatio
 iuuari debebat vehementi consolatione; ut sic quasi
 resuscitaretur ab ægritudine animi in qua racebat ex-
 tremis morbis extrema remedia. Certum autem est ino-
 pinata

nata ac repentina gaudia esse maiora, (*minus ferunt
que prouidentur*) dummodo etiam non excedant:
nimia enim & insperata lætitia aliquando extin-
guat: ut si quis videat appellere viuum, quem
multum amauerit, opinatus esse mortuum. Ro-
mana quædam mulier allatis de filij morte nun-
tiis ab Hannibale ad Cannas, vel Trasimenum
casi, videns eum ex improviso sanum & saluum,
ut assidebat fœco emortua est. Contra tales inde
casus Romani peregre reuertentes, præmissis nun-
tio, vxores & filios de aduentu suo præmonere solent,
inquit Plutarchus.

Valer. lib. 9.
cap. 12.

Hoc est quasi temperare vinum lætitiæ iis, qui pu-
rum bibere non possunt. Patri autem Prodigii merum
erat adferendum.

Si igitur Prodigus de reditu suo quicquam scri-
psisset, aut si de eo prius tractassent mediatores, pa-
tris illa lætitia, quæ subito recens ipsum circumfu-
dit, quasi temperata, diuisa, & fracta fuisset, ru-
musculis, nuntiis quotidianis, discerptis quasi par-
tibus; atque ita potissimam imminuissent massam,
in die reditus, nec completam bono seni solidamque
vno die tulisset lætitiā, pro solida longa que tristi-
tia. Atque ideo sine prodramo ipse adfuit, antequam
adesse nuntiaretur. Si alias contristauerat patrem,
ut videretur moturus dolore, dicens, *descendam ad
filium meum lugens in infernum*, voluit etiam eum se-
mel implere gaudio, ut cogeretur dicere cum Ia-
cob, inter amplexus Iosephi, quem multis annis non
visum existimabat à feris deuoratum. *Iam letus mo-
riar, quia vidi faciem tuam, & superstitem te relinquo.*
Voluit restituere ac renouare isto gaudio, puto,
integrali, inopinato, annos quos tanta afflictione
abstulerat, qua canitiem & senectutem acceleraue-
rat. Quid vultis? satis est miser ut potest, si nō ut de-
bet: facit hostimentū, reddit tantū pro tanto, quan-
tum ipsi possibile. Ecce rationes potissimas quibus
mihi inductus videtur ad tam animosum consilium.
Surgam, & ibo ad patrem meum, & dicam ei, non litte-

Genes. 37.

Genes. 46.

Psal. III.

ris nec intercessoribus. Sic igitur Prodigus noster, hoc suo facto, pulchre nos docet, dum prospere agimus, meminisse modestiæ: si superiores sumus inferiores nō cōtemnere, ut si & ipsi ex equo pedites decedamus libere auxilia postulare possimus. *Parat filius aduersis praesidia, qui afflictis commodat; in cunctis homo qui misereatur & commodat.*

Si enim Prodigus ferreus non fuisset, & æneus domesticis seruis, inuenisset ipsos paratos ad intercedendum apud patrem, & conciliandam gratiam. Docet & miseros ac lapsos circumspecte agere, non nimium fidere sua aliis, quando ipsi suis intendere & vacare possint: propter perfidiam, pusillanimitatem, & negligentiam frequentem in intercessoribus. Docet peccatores qui Deum offenderint aut homines humilibus verbis facillime rediri in gratiam, simplici agnitione, sine excusationibus, sine palliis, inclinatione capitis, delatione officiorum, & fideli in posterum seruitio. Filios vero Prodigos speciatim ut tandem emendatione tantum parentibus gaudiū, quantum per vitia dolorem adferant. Et si Deo placeret illos illustrare, optime docet subditos, qui Principis naturale iugum excusserunt, saltum quem saltare deberent, si qua ipsis bona esset voluntas (ut spero futurum cum tempore deferuescente cholera) redeundi ad sinum Ecclesiæ, & ad antiqui Principis amplexus. Primum passum demonstrauit, quando dixit; *Surgam, deferam nouum tyrannum, heum crudelem, qui ex me uiuit, & vitam meam non curat: qui saginatur mea fame, qui meis inædificat ruinis. Deferam ipsum, & locum, & arma eius, & quicquid primo Principi me fecit inuisum.* Secundus est, accedere & tradere se Principi offenso, si non simpliciter, & ea qua hic fiducia, quis enim audeat? pro securitate saltem, per legatos, per mediatores, per interpositionem confœderatorum utrisque iam olim, qui meliores seniore Prodigis fratre, nihil æque ac reditum desiderant, cum fauorabilibus conditionibus, & vadimoniis. Tertius est, non negare peccatum in cœlum, rebellione, religionis extermi-

minio, rapinis, sacrilegiis, templorum effractionibus, in Principem conpirationibus, sicut reuera negari non potest lapsum illum esse grauem. Quartus agnoscere se indignum nomine filij, fidelis valalli, nisi ex gratia Principis sicut hic ex gratia patris. Quintus, iubmittere se non dico simpliciter ad arbitrium Principis, sed ad correctionem aliquam pœnamque, quam aut ipsi elegerint, aut boni sequestri ac arbitri statuerint *fac me sicut unum ex mercenariis tuis*. Atque hoc ideo quia victi non sunt, nec redacti ad Prodigii nostri angustias, ut ipsis dici possit:

Noscere hoc primum decet

Senec. in
Troade.

Quid facere victor debeat, victus pati.

Sed tenent adhuc arma manibus, ut care, & non sine sanguine constet victoria; & negari non potest etiam alteram partem aliquid deliquisse.

Iliacos intra muros peccatur & extra.

Horat.

Nemini non iucundum erit si dicant, *Surgam, & ibo ad patrem meum, & dicam ei, &c.* Ut Christianismus tam diuturnis ciuilibus implicatus bellis se recolligat, ne Turca interea partes indefensas abripiat, & per nostras scandat ruinas. Videant sanguinem tot fratrum, tot contreraneorum male profusum, male exhaustum, qui alioquin non parum Christi terminos promouere posset.

Heu! quantum terra potuit, pelagique parari.

Lucan. 1.

Hoc, quem ciuiles hauserunt sanguine dextra? (& paulo post.)

Pharf.

Sub iuga iam Seres, iam barbarus isset Araxes,

Et, gens si qua iacet nascenti conscia Nilo.

Ne se vicinis nimis reddant odiosos, tanquam qui armorum crepitu & strepitu, perpetuo somnum & quietem ipsorum turbent, aut gentes contentiosæ & languinariæ, quæ sine Marte esse nequeant, habeantur.

Odimus accipitrem, quia uiuit semper in armis,

Ouid.

Nulla enim salus bello etiam optime administrato.

Virg. Æn.

Lucanus.

Nulla fides, pietasque, uir, qui castra sequuntur.

Ff 3

Reli.

Lucan. lib. I.
Pharf.

Religio tam ipsorum quam nostra, bellis in dies minuitur. In summa, ne videantur bella somnare, & nihil meditari quam tympana, lituos, organis & musica gratiores; ne videantur magis delectari hinnitus, fremituque hominum & equorum, quam vllotheatrali spectaculo exhibito per Roscium; ne furvus atrati pulveris ipsis sit odorator, quam aromata Arabia. *Nondum ipsis defuit hostis omnibus communis.* Turcam dico, toti infestum Christianitati, Catholicis, aliis, vera ratio ad omnibus mouendū bellum rationibus, populis, Regibus, vt sic nimia concupiscentia regnum augeat, omnium spoliis, vt aliquando de Romanis dixit Mithridates, & Arsaces Rex Persarum.

Ex Epistola Mithridatis ad Regem Arsacem inter op. Sallustij.] *Romanis cum nationibus, populis, Regibus cunctis, vna & ea vetus causa bellandi est, cupido profanda Imperij & diuitiarum.*

Ibid.] *Romani arma in omnes habent, acerrima in eis, quibus victis spolia maxima sunt. Audendo & saliendo, & bella ex bellis ferendo, magni facti, per hunc morem extinguunt omnia, aut occidunt.*

Qui opulentior, is Turcarum iniuria est proximus.

Habent ibi in quos arma acuant, vbi bellicis exercitiis tempus terant, vbi gladiatorum ictus magistralis ostentent, hic tam multis instituti armis. Si deopibus certatur, apud Turcam regna quæri possunt. 72. coronas habet Regias, tres Imperiales, Constantinopolitanam, Trepézuntinæ, & Turcicam ibi quicque Dux Imperator, miles Rex fieri posset. Si dereligionem certamen est, aut vt defendatur nostra, aut vt extinguatur aliena; in Turcam arma transferenda sunt; ille enim & ipsorum, quam Christianam dicunt, euertere nititur, & Catholicam: ante omnia Mahumetana extinguenda est. Si ad tutandam libertatem? prima in Turcam arma esse debent, omnis nobilitatis & libertatis hostem iuratum. Spero hæc omnia videre breui, nimium enim ipsis animi est, quam vt non audeant attingere nationem, quæ nostris so-

in crevit discordiis: nimium zelant religionem
tam, quam ut eam Mahumetanis prædæ & oppres-
sionis periculo exponant: nimium hætenus osten-
derunt zelum, ne devenirent in servitutem: nimium
habuerunt fortunæ, tot victoriis: nimia ipsis media
sunt ad alendum bellum. Collegerunt enim stantibus
bellis hæc extremis magnam argenti vim, quia stan-
tibus turbis regiones ipsorum manserunt intactæ,
bellis alieno fando incumbentibus, d' tati spoliis. Ni-
mis actiui sunt quam ut per inducias porrectis desi-
deant manibus, dum interim Turca insidiatur om-
nibus; & ipsi summa cura militem exercent, non ne-
gligent ipsum transmittere ad scholas novas, ubi &
artem suam ostendent, & nova prælia, nouaque stra-
tagemata perdiscant. Faxit Deus ut breui videam.

*Derelinquat impius viam suam, & vir iniquus cogitatio- Isai. 55.
nes suas, & reuertatur ad Dominum suum, & mise-
rebitur eius, & ad Deum nostrum, quo-
niam multus est ad igno-
scendum.*